

Стенографски дневник

НА

101. заседание

Събота, 21 септември 1946 г.

(Открито в 16 ч. 40 м.)

Председателствувал подпредседателят Кирил Христов.

Секретари: Трифон Трифонов и Ефрем Митев.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Съобщения:

Отпуски

По дневния ред:

- Законопроекти: 1. За изменение и допълнение на закона за реда, по който ще се произведе допитването до народа и избирането на народни представители за Велико народно събрание. (Първо четене) 1113
2. За изменение и допълнение на закона за избиране на народни представители за обикновено Народно събрание. (Първо четене) 1114
3. За условното помилване. (Първо и второ четене) 1116

Стр.

4. За разрешаване на Офицерската взаимнопомагателна каса при Министерството на войната да сключи заем в размер на 60.000.000 лв. от Българската земеделска и кооперативна банка. (Второ четене) 1116
5. За учредяване минно-индустриално предприятие „Химически заводи „Солоподем“. (Второ четене) 1117
6. За учредяване Български синдикат за производство на изкуствени торове и други химически произведения. (Второ четене) 1119
- Дневен ред за следващото заседание 1121

Стр.

Председателствуваш Кирил Христов; Присъствуват необходимият брой народни представители. Обявявам заседанието за открито. (Ст заседанието отсъствуват следните народни представители: Александър Ботев, д-р Александър Бонкин, Александър Чичовски, Архангел Дамянов, Асен Драгнев, Васил Мавриков, д-р Васил Ханджиев, Васил Чобанов, Вели Сюлейманов, Вярка Македонска, Георги Стамболов, Георги Костов, Георги Пеев, Георги Енчев, Георги Босолов, Гого Бойдев, Гьoko Габровски, Димитър Братанов, Диню Тодоров, Желю Желев, Иван Димитров, Иван Арнаудов, Илия Ставрев, Камен Петров, Кирил Тонев, Костадин Ганев, Крум Кюляков, Кръстю Добрев, Лалю Ганчев, Любен Георгиев, Мара Кинкел, Марин Йовев, Митю Генев, Никола Лазиров, Пело Целовски, Пенчо Пенчев, Пенчо Рафаилов, Петър Тодоров, Ради Найденов, Спиро Трингов, Стефана Маркова, Стою Неделчев, Стоян Сюлемезов, Стоян Недялков, Стоян Павлов, Титко Черноколев, Тодор Иванов, Тодор Тодоров, Христо Малинов, Цветан Керанова, Цеко Мустакерски и Цола Драгойчева)

Преди да пристъпим към дневния ред, г-н министърът на финансите ще положи клетва. (Чете текста на клетвата. Министърът на финансите д-р Иван Стефанов, посрещнат с ръкоплескания, поетаря клетвата)

„Кълна се в името на народа и на народната република България, че ще им служа предано и вярно, че в своята дейност като министър ще имам пред очи само общонародните и държавни интереси, че ще спазвам строго законите на народната република и ще положа всички усилия за защита свободата и независимостта на родината. Заклевам се.“

(Министърът на финансите д-р Иван Стефанов подписва клетвения акт и го предава на секретаря)

Председателството е разрешило отпуск на следните г-да народни представители:

Георги Костадинов Костов — 2 дена, Георги Босолов — 1 ден, Димитър Братанов — 2 дена, Илия Атанасов Ставрев — 2 дена, Йордан Димитров Халачев — 2 дена, Йордан Стоянов Бодуров — 2 дена, Костадин Ганев Димов — 3 дни, Кръстю Добрев — 3 дни, Любен Георгиев Пенев — 3 дни, Ради Ноева — 2 дена и Стоян Павлов Делчев — 2 дена.

Поискали са отпуск, който следва да се разреши от Народното събрание:

Асен Драгнев — 3 дни. Моля г-да народните представители, които са съгласни, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Георги Стамболов — 2 дена. Моля г-да народните представители, които са съгласни, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Георги Енчев — 3 дни. Моля г-да народните представители, които са съгласни, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Желю Господинов Желев — 2 дена. Моля г-да народните представители, които са съгласни, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Иван Арнаудов — 2 дена. Моля г-да народните представители, които са съгласни, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Йордан Панайотов Иванов — 3 дни. Моля г-да народните представители, които са съгласни, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Никола А. Разлоганов — 1 ден. Моля г-да народните представители, които са съгласни, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Д-р Петър Попсавов Тодоров — 4 дни. Моля г-да народните представители, които са съгласни, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Тодор Иванов Гичев — 2 дена. Моля г-да народните представители, които са съгласни, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Тодор Панайотов Тодоров — 3 дни. Моля г-да народните представители, които са съгласни, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Христо Малинов — 3 дни. Моля г-да народните представители, които са съгласни, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Васил Т. Чобанов — 2 дена. Моля г-да народните представители, които са съгласни, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към дневния ред за дневното заседание.

Понеже по първата точка от дневния ред трябва да присъствува г-н министърът на правосъдието, ще отложим разглеждането ѝ до неговото пристигане и ще пристъпим към точка втора от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за реда, по който ще се произведе допитването до народа и избирането на народни представители за Велико народно събрание.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Трифон Трифонов (зв): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на закона за реда, по който ще се произведе допитването до народа и избирането на народни представители за Велико народно събрание

Г-да народни представители! Съгласно сега действащия текст на чл. 11 от закона за реда, по който ще се произведе допитването до народа и избиране на народни представители за Велико народно събрание, София образува една самостоятелна избирателна колегия, в която следва да се избере 35 народни представители. Събирането на повече от 250.000 избиратели в едно изборно тяло създава значителни трудности от политическо и техническо естество, между които: избирателите не ще имат възможност да се опознаят с личните и политически качества на кандидатите, за когото ще гласуват, самите бюлетени, с които ще се гласува, ще трябва да имат значителен размер, което ги прави неудобни при самата изборна техника, липсва съразмерност между големината на Софийската колегия и останалите изборни колегии в страната. Това води до по-голямата на Софийската избирателна колегия, като се създадат, с оглед правилното и нормално разпределение на гласовете

сопоставителите, четири избирателни колегии. Новосъздаващите се четири избирателни колегии съвпадат със съществуващите административни райони, като изборните секции само от един от тях, I район — се придават към останалите.

Този въпрос се урежда с предлаганото изменение на текста на чл. 11 от закона.

С новите изменения на закона се допуска гласуване с бюлетини, носещи регистрирания партиен цвят на отделните партии. Обаче не всички съществуващи партии са направили своевременно постъпки пред областните съдилища за регистриране на партийните си цветове. За да бъдат тези партии улеснени в това отношение, с внесенния законопроект се дава възможност на същите да сторят това до 10 октомври. Понеже срокът за поставянето на кандидатните листи е малък — до 27 септември — и не всяка от тях би могла да изпълни формалностите, изискващи се при депониране на листата в съда, включително и обявяване цвета на бюлетината, с която ще се гласува, налага се да се продължи и този срок, които въпроси се уреждат с предлаганото изменение и допълнение на чл. 15 от закона.

По изложените съображения, моля, г-да народни представители, да разгледате и гласувате предложението законопроект.

Гр. София, септември 1946 г.

Министър на вътрешните работи: Антон Югов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на закона за реда, по който ще се произведе допитването до народа и избирането на народни представители за Велико народно събрание.

§ 1. В член 11 се заличават думите „София“ и „Бургас“. На края на същия член точката се заменя с запетая и след нея се прибавят думите: „а София образува четири избирателни колегии, както следва:

I. Първа Софийска градска избирателна колегия, включваща 61—74, 85 и 86 избирателни секции, в които се избират 7 народни представители.

II. Втора Софийска градска избирателна колегия, включваща 1—12, 19—28, 82—84 избирателни секции, с 10 мандата.

III. Трета Софийска градска избирателна колегия, включваща 13—18, 32—46, 29—30, 81 и 87, с 9 мандата.

IV. Четвърта Софийска градска избирателна колегия, включваща 47—60, 75—80 избирателни секции, с 9 мандата.

Следните административни околии образуват заедно общи избирателни колегии:

1. Малкотърновска, Царевска и Средецка — Средецка избирателна колегия.

2. Смолянска и Златоградска — Смолянска избирателна колегия.

3. Дряновска и Габровска — Габровска избирателна колегия.

§ 2. В края на алинея първа на член 15, вместо точката, се поставя запетая и се прибавят думите: „най-късно до 5 октомври 1946 г. включително.“

След алинея втора на същия член се прибавят следните две алинеи:

„Възраженията срещу кандидатите могат да се правят в двудневен срок от обявяването им от съда. Съдът се произнася по въвеждането на кандидатурите, най-късно до 15 октомври 1946 г.“

„Поставянето на кандидатните листи може да стане и без да се обяви в заявлението до съда цвета на бюлетините, с които ще се гласува. В такъв случай цветът на бюлетините трябва да бъде обявен пред областния съд най-късно до 10 октомври 1946 г.“

Председателстващ Кирил Христов: По законопроекта няма записани народни представители. Полагам го на гласуване на първо четене.

Който г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на закона за реда, по който ще се произведе допитването до народа и избирането на народни представители за Велико народно събрание, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка трета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за избиране на народни представители за обикновено Народно събрание.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Трифон Трифонов (зв): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на закона за избиране на народни представители за обикновено Народно събрание

Г-да народни представители! Основното и най-съществено допълнение, което се внася в закона за избиране на народни представители за обикновено Народно събрание, е допълнението с членове 53-а, 53-б и с чл. 104. С тия изменения се разширяват възможностите за излизане в изборите на отделните партии или групи партии, като, наред с правото им да излизат с бюлетини от бял цвят, се предвижда възможността по избор на самите партии и групи да излизат и с цветни бюлетини с регистриран партиен цвят.

С въвеждането на партийния цвят се внася значително улеснение за избирателите и по-специално за неграмотните и малограмотни избиратели, които чрез цветната бюлетина много по-лесно разпознават една от друг различните кандидатни листи.

Въвеждането на цветните бюлетини като една алтернативна възможност за отделните партии и групи съставлява пълно доказа-

телство за това, че на тия партии и групи е предоставена широка свобода да излизат в изборите така, както намерят за добре.

Всё с оглед да се осигури най-широка свобода на отделните партии и групи да решат как да излизат в изборите, предвижда се и новост за нашата избирателна система възможност за партиите, които излизат с обща листа — да гласуват за същата листа със своя партиен цвят.

С допълнението на член 104 се урежда въпросът за разпределението на мандатите между кандидатите на отделните партии, които излизат с обща листа, но с отделни партийни цветове. За този случай се предвижда пропорционално деление на мандатите между кандидатите на отделните партии съобразно получените бюлетини с партийния цвят на всяка от участващите в общата листа партии в цялата област, като при това тук не се прилага изборният делител. Така получените гласове от всяка партия, участваща в обща листа, мандати се разпределят по колегии пропорционално на получените от партията гласове по колегии.

Освен това предвижда се, в рамките на общата листа да стане централно разпределение на известен брой мандати пропорционално на получените от участващите в общата листа партии гласове в цялата страна, като, разбира се, се вземат пред вид получените вече от тях мандати. По този начин се дава възможност и най-малките партии да вземат участие в разпределението на мандатите, които са оставени за централно разпределение. С това обаче не само че не се насърчава политическото раздробление и създаването на котерии, а напротив, въздействува се за сплотяването и групирането на политическите партии, тъй като те ще могат да участвуват в централното разпределение само до толкова, доколкото са обединени в обща листа с други партийни групи.

Предоставянето на участващите в една обща листа партия да излизат с бюлетини със своя партиен цвят, осигурява едно съвършено справедливо пропорционално разпределение на мандатите вътре в общата листа. Едновременно с това всяка от тия партии, макар и да излиза в обща листа, има възможността да провери своето обществено влияние.

Внасят се също така известни подобрения в закона, засягащи начина на гласуването на военнослужащите избиратели. Подобрената цел е да се позволи на военнослужащите да участвуват в изборите заедно с другите граждани, а не да се чувствуват те в деня на избора изолирани в своите казарми. Допуска се също така в изборните документи на военнослужащите да бъдат означени, вместо наименованията на военните части, номерата на съответните военни поделения.

Административните органи ще определят секциите, в които военнослужащите ще гласуват.

Гр. София, септември 1946 г.

Министър на вътрешните работи: Ант. Югов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на закона за избиране на народни представители за обикновено Народно събрание

§ 1. В чл. 10 се внасят следните изменения: На края на алинея четвърта се прибавя следното изречение: „В списъците и картите на военнослужащите, вместо наименованието на военната част, може да се постави номерът на поделенията.“

Алинея четвърта се изменя така: „Военнослужащите гласуват в секциите на населеното място, в района на което квартирува частта им. С заповед на министъра на вътрешните работи за София, а за останалите населени места — от областния директор, се определя коя войскава част в коя секция да гласува.“

Алинея седма се заличава, а алинеи осма, девета и десета стават съответно седма, осма и девета.

§ 2. В член 53, алинея втора, след думите: „В заявлението се посочва названието на организацията, групата или партията, която поставя листата“, се поставя запетая и се вмъкват думите: „цветът на бюлетините“.

§ 3. След член 53 се прибавят следните нови членове:

Чл. 53а. Всяка партия, регистрирана като юридическа личност, може да прибави към регистрацията свой партиен цвят, избран от централното ръководство на партията. Извършените след 9 септември 1944 г. регистрации на партийни цветове се зачитат, ако отговарят на условията, предвидени в закона.

За да бъде регистриран цветът на една партия, той трябва да се отличава очебийно от цветовете на другите партии. Не се разрешава регистриране на комбинации от цветове. Регистрираният цвят важи за поделенията на партията в цялата страна.

Чл. 53б. Партиите участвуват в изборите с бюлетини от бял хартия или от хартия с регистрирания им партиен цвят, съобразно с това, кой от тези два цвята е обявен пред съда при поставяне на кандидатните листи.

Бюлетините от бял цвят задължително носят наименованието на партията или групата, поставила листата. При обща листа от общоно цвета на бюлетините се допускат следните възможности:

1. Участващите партии в обща листа да излизат с обща бюлетина от бял цвят.

2. Всяка от участващите партии да излезе с бюлетини на своя партиен цвят.

И в двата тия случая общата кандидатна листа трябва да съдържа имената на кандидатите и подгласниците на всички участващи в общата листа партии. В случая на пункт втори общата листа може да съдържа най-много толкова кандидати от всяка партия, колкото е броят на кандидатите в колегията и най-много толкова подгласници. В този случай кандидатите на отделните партии, участващи в общата листа, се подреждат групирани по партии, а самите групи се подреждат една до друга хоризонтално по реда, указан в заявлението, с което е поставена кандидатната

листа; над отделните групи кандидати се поставя наименованието на партията, от която изхождат. Всяка партия може да постави в бюлетините с нейния партисен цвят на първо място своите кандидати, като запазва реда на останалите групи, както и реда на кандидатите в самите групи.

Гласуването на кандидатните листи, поставени от 10 грамотни избиратели (член 53, точка 3) става с бюлетини с бял цвят.

§ 4. Адинея последна на член 55 се заличава.

5. Към член 59 се прибавя следната нова алинея:

Всяка партия, която участвува в общата листа, може да има по един застъпник при всяко изборно бюро. Всеки застъпник може да бъде упълномощен само от кандидат на една партия.

§ 6. Точка 3 на чл. 99 се изменя така:

Когато не са спазени предписанията на член 53б относно цветовете и наименованията в бюлетините.

§ 7. В края на член 104 се прибавят следните нови алинеи:

Бюлетините, подадени за всеки цвят на една обща листа, поставена съгласно член 53б, алинея трета, пункт 2, се считат подадени за кандидатите на партията, която има този цвят. Когато в избирателната коледия има такава обща листа, областният съд най-напред разпределя мандатите между общата листа, взета като цяло, и останалите кандидатни листи по правилата, указани по-горе. След това областният съд в центъра на областта прави общ сбор за цялата област на броя на бюлетините с партийния цвят, получени от всяка партия, участваща в общата листа, и разпределя получените от общата листа в цялата област мандати между участващите партии, пропорционално на получените от тях гласове, в областта, по реда, указан по-горе, без да прилага правилата за избирателния делител. За да разпредели по този начин мандатите, съдът постъпва така:

Поддържа един до друг получените от всяка партия гласове в цялата област и ги дели последователно на 1, 2, 3 и т. н., след което подчертава под ред най-големите числа, докато числото на подчертаните стане равно на числото на мандатите, паднали се на общата листа в цялата област, без 2. Тези подчертани числа показват на коя партия колко мандати се дават в областта. Мандатите, които всяка партия получи при това разпределение, се разпределят след това между кандидатите на същата партия в колегията, пропорционално на числото на гласовете, получени от партията във всяка колегия.

Неразпределените мандати (по два за всяка област) се запазват за централно разпределение между участващите в общата лист парти.

В Горноджумайска област областният съд разпределя всички мандати и оттам не се отделят мандатите за централно разпределение. При това разпределение гр. София се третира като отделна област.

Запазените за централното разпределение мандати се разпределят между участващите в общата листа партии, така: областните съдилища изпращат на Върховния касационен съд сведения за броя на получените действителни гласове и мандати за всяка партия поотделно.

Върховният касационен съд събира гласовете и мандатите, получени от всяка партия, участваща в общата листа за цялата страна. След това гласовете, получени от всяка от тия партии, се нареждат едни до други и се делят последователно с числото на получените вече от същите партии в колежните мандати плюс 1, 2, 3 и т. н., след което се подчертават подред най-големите числа, докато числото на подчертаните стане равни на числото на мандатите, резервирани за централно разпределение. Тези подчертани числа показват из коя партия колко от резервираните мандати се дават.

Мандатите, които се падат при централното разпределение на всяка партия, се дават последователно на кандидатите на същата партия в колегите, в които за тези мандати биха се получили най-много гласове.

Пример:

А. За разпределение на местните между състезаващите се листи
в една категория

В Колегията Х предстои да се избера 8 народни представители. Състезават се две общи и една еднопартийна листа. В първата обща листа участвуват 5 партии, които излизат със своите партийни пвестове, съгласно член 53-б, алинея трета, пункт 2; във втората обща листа участвуват три партии, които излизат с бюлетина от безпечна

Получават се общо 76.270 действителни бюлетини в цялата избирателна колегия. Всяка листа поотделно е получила гласове, както следва:

I обща листа — с цветни бюлетини	48.100
II обща листа — с бяла бюлетина	21.400
III еднопартийна листа	6.770

Най-напред разделиме броя на всички действителни бюлетини — 76.270 на числото на мандатите — 8 и получаваме изборния делител 9.534. Понеже третата листа е получила по-малко бюлетини от изборния делител, тя няма да участва в разпределянето. Мандатите се разпределят само между първите две листи така:

I	I
48.100 (1)	21.400 (1)
24.050 (2)	10.700 (2)
16.033 (3)	7.133 (3)
12.025 (4)	
9.620 (5)	
8.018 (6)	
6.871 (7)	

И така първата листа получава 6 от всички 8 мандата, а втората — 2 мандата.

Б. За разпределение мандатите от областния съд в центъра на областта между партиите, участващи в общата листа, гласували със свои партийни цветове.

В колелните в областта има поставена обща листа, в която участвуват 5 партии. Всяка от тях партии получава в цялата област гласове, както следва:

партия А	—	180.000
„ Б	—	120.000
„ В	—	50.000
„ Г	—	40.000
„ Д	—	24.000

Всичките 34 мандата, получени от общата листа, се разпределят между партията в тази листа така:

A	B	B	Г	Д
180,000 (1)	120,000 (1)	50,000(1)	40,000(1)	24,000(1)
<u>90,000</u> (2)	<u>60,000</u> (2)	<u>25,000</u> (2)	<u>20,000</u> (2)	<u>12,000</u> (2)
<u>60,000</u> (3)	<u>40,000</u> (3)	<u>16,666</u> (3)	<u>13,333</u> (3)	<u>8,000</u> (3)
<u>45,000</u> (4)	<u>30,000</u> (4)	<u>12,500</u> (4)	<u>10,000</u> (4)	
<u>36,000</u> (5)	<u>24,000</u> (5)	<u>10,000</u> (5)		
<u>30,000</u> (6)	<u>20,000</u> (6)			
<u>25,714</u> (7)	<u>17,182</u> (7)			
<u>22,500</u> (8)	<u>15,000</u> (8)			
<u>20,000</u> (9)	<u>13,333</u> (9)			
<u>18,000</u> (10)	<u>12,000</u> (10)			
<u>16,450</u> (11)	<u>10,999</u> (11)			
<u>15,000</u> (12)				
<u>13,844</u> (13)				
<u>12 857</u> (14)				
<u>12,000</u> (15)				
<u>11,250</u> (16)				

Следователно партия А получава 15 мандата, партия Б — 10, В — 4, Г — 3 и Д — 2 мандата в областта, които се разпределят между колегите пропорционално на гласовете, получени във всяка колегия от същата партия.

В. Разпределяне на мандатите, резервирани за централно разпределение.

Трябва да се разпределят всичко 18 мандата между 5 партии, участващи в обща листа със свои партийни цветове. Да приемем, че всяка от тия партии е получила гласове в цялата страна, както следва:

партия А — 1.400.000 гласа с 165 мандата
партия Б — 1.075.000 гласа с 120 мандата
партия В — 525.000 гласа с 38 мандата
партия Г — 250.000 гласа с 10 мандата
партия Д — 60.000 гласа без нито един мандат.

Числата на получените гласове подреждаме едно до друго и ги делим последователно с числото на получените вече от съответните партии мандати, увеличено с 1, 2, 3 и т. н. След това подчертаваме на ред най-големите получени числа, до изчерпване на всички предвидени за централното разпределение мандати — 18.

При това разпределение 18-те мандата ще се разпределят
между 5-те партии по следния начин:

A	B	В	Г	Д
1.400.000(165)	1.075.000(120)	525 000(38)	250.000(10)	60.000(0)
8.433(166)	8.884(121)	13.461(39)	22.727(11)	60.000(1)
		13.125(40)	20.833(12)	30.000(2)
		12.821(41)	19.230(13)	20.000(3)
		12.548(42)	17.857(14)	15.000(4)
		12.209(43)	16.666(15)	12.000(5)
			15.625(1)	
			14.705(17)	
			13.888(18)	
			13.157(19)	
			12.500(20)	
			10.904(21)	

4 мандата 10 мандата 4 мандата

Следователно, останените за централно разпределение мандати се разпределят така, че партия А и Б не получават нито един мандат. От тях партия В получава 4 мандата, партия Г получава 10 мандата и партия Д получава 4 мандата.

Получените от партии В, Г и Д мандати се разпределят между техните кандидати по колегии, с оглед да се дадат в оня колегии, в които всеки мандат би получил относително най-много гласове.

§ 8. Към чл. 131 се прибавя следната нова алинея:
„Комисиите по член 13 в общините записват в една прибавка към изборителните списъци онези избиратели, жители на общината, които не са били вписани в списъка и при допитването до народа са гласували със съдебно решение.“

Председателстващ Кирия Христов: По законопроекта няма записани оратори.

Моя г-да народните представители, които приемат на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на закона за избиране на народни представители за обикновено Народно събрание, да влягат ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Някои от народните представители ръкопляскаят)

Връщаме се на точка първа от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за условно помилване.

Моля г-на секретаря да го прочете.

Секретар Трифон Трифонов (зв): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за условно помилване

Г-да народни представители! Институтът за помилване на осъдени лица намира своето оправдание в съображението, че в някои случаи общественото неоправдано е да се изтърпява изцяло наложеното наказание на едно лице, което със своето добро поведение е дало доказателства, че се е поправило и се е отклонило окончателно от пътя на престъпността.

При помилванията досега се е обръщало внимание само на държавното на затворника докато той е лишен от свобода и изтърпява наложеното му наказание в самия затвор. След освобождаването на едно помилвано лице никой вече не се е интересувал от поведението му в обществото, никой не е проверявал, дали то е станало почтен и изправен към законите и наредбите граждани. Това положение не трябва да продължи повече. Наложително е да се поставят под контрола на съдебната власт лицата, които са получили помилвания — било че са вече на свобода, било че се намират още в затвора за изтърпяване на остатък от наказанието. Помилвани лица, които със своето поведение не оправдават проявената към тях милост и продължават да проявяват вредни от обществено гледище постъпки, дават сами основание да се отмени даденото им смекчаване на наказанието чрез помилване. Отменяването на помилването обаче в тия случаи следва да се ограничи с известен срок — искането за това следва да бъде направено до изтичането на толкова време след освобождаването на лицето, за колкото време е дадено помилване на лицето изобщо след осъждането му.

Предложеният законопроект цели горното.

Като ви излагам това, моля, г-да народни представители, да обсъдите предложения законопроект и, ако го одобрите, да го приемете и гласувате.

Гр. София, 19 септември 1946 г.

Министър на правосъдието: Л. Коларов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за условно помилване

Чл. 1. Всяко лице, което е освободено от изтърпяване на наказание, състоящо се в лишаване от свобода, чрез помилване, се намира под надзора на прокурорската власт.

Сведения за поведението на освободеното чрез помилване лице прокурорската власт събира чрез Оф комитети, чрез милицията или по какъвто начин намери за добре.

Чл. 2. Ако освободеното чрез помилване лице със своето поведение в обществото дава основание да се приеме, че то не се е поправило и проявява склонност да извърши деяние от същия род, за което е бил осъдено, прокурорът може да направи искане пред областния съд за отменяване на помилването.

До произнасянето на съда прокурорът може да издаде заповед за задържане на лицето.

Съдът се произнася, по искането на прокурора въз основа на представените от прокурора и от помилвания данни, в съдебно заседание с определение, което не подлежи на обжалване.

Чл. 3. Прокурорът може да поиска отменяване на помилването по реда на предходния член и през времето, през което лицето изтърпява остатък от наказанието.

Чл. 4. Искането за отменяване на помилването може да се направи само до изтичането на такъв срок след освобождаването на лицето, за какъвто срок лицето е било помилвано общо — наведнъж или повече пъти.

Председателстващ Кирил Христов: По законопроекта няма въпроси народни представители.

Моля г-да народните представители, които приемат на първо четене законопроекта за условно помилване, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Йордан Пекарев (з): Правя предложение, законопроектът да бъде приет на второ четене по спешност.

Министър Любомир Коларов: Да. Моля, законопроектът да бъде приет, по спешност, сега и на второ четене.

Председателстващ Кирил Христов: Има предложение от г-на министъра на правосъдието, законопроектът да бъде приет, по спешност — това позволява правилникът — и на второ четене.

Който приемат това предложение — да се пристъпи към разглеждане сега на второ четене законопроекта...

Ранчо Кемечеджиев (к): Аз искам да предложа да се помести в чл. 5 към законопроекта, защото всички, които са помилвани в миналото, правят конспирации. Аз считам, че законопроектът трябва да има обратна сила и затова е необходимо той да отиде в комисията.

Ранчо Шейтанов (з): Има го това в закона. Той има обратна сила.

Председателстващ Кирил Христов: Г-н министърът на правосъдието държи да се сложи на гласуване неговото предложение, законопроектът да бъде приет сега и на второ четене, по спешност

Моля г-да народните представители, които са съгласни с това предложение — това се позволява от правилника — да вдигнат ръка.

Моля г-да квесторите!

Министър Любомир Коларов: (Към народния представител Ранчо Кемечеджиев) Елате при мен да Ви обясня.

Вълко Червенков: Да се гласува втора път.

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат предложението на министъра на правосъдието да се приеме сега и на второ четене, по спешност, законопроектът за условно помилване, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта на второ четене.

Секретар Трифон Трифонов (зв): (Чете)

„ЗАКОН*

за условно помилване.

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Трифон Трифонов (зв): (Чете чл. 1)

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Трифон Трифонов (зв): (Чете чл. 2)

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Трифон Трифонов (зв): (Чете чл. 3)

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Трифон Трифонов (зв): (Чете чл. 4)

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме към следната точка, четвърта, от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за разрешаване на Офицерската взаимно-спомогателна каса при Министерството на войната да сключи заем в размер на 60.000.000 лв. от Българската земеделска и кооперативна банка.

Г-н министър-председателят натоварил ли е някой от г-да министрите да го представлява?

Министър Любомир Коларов: Да, аз съм натоварен.

Председателстващ Кирил Христов: Г-н министър-председателят ще се представлява от министъра на правосъдието. Моля г-н докладчикът да докладва законопроекта на второ четене.

Секретар Трифон Трифонов (зв): (Чете)

„ЗАКОН

за разрешаване на Офицерската взаимноспомогателна каса при Министерството на войната да сключи заем в размер на 60.000.00 лв. от Българската земеделска и кооперативна банка.

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Трифон Трифонов (зв): (Чете)

Чл. 1. Разрешава се Офицерската взаимноспомогателна каса при Министерството на войната да сключи, а на Българската земеделска и кооперативна банка да отпусне заем, в размер на 60.000.000 лв., за изплащане премии на уволнени членове на същата каса.

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Трифон Трифонов (зв): (Чете)

Чл. 2. Заемът се разрешава при следните условия:

а) Българската земеделска и кооперативна банка изплаща на Офицерската взаимноспомогателна каса при Министерството на войната въпросния заем наведнаж;

б) заемът носи 6.5% годишна лихва, която се предплаща шестмесечно от държавата на 30 юни и 30 декември всяка година. За целта в бюджета на Главната дирекция на държавните и на гарантираните от държавата дългове се предвиждат ежегодно необходимите кредити. Лихвата за времето от отпускането на заема до

* За текста на законопроекта виж първото четене на същата страница, по-горе.

31 декември 1946 г. се изплаща от Главната дирекция на държавните дългове в началото на 1947 г. заедно с лихвата за първото полугодие на 1947 г.

в) погасяването на заема ще стане в срок от 8 години, начинаей от 1948 г., в равни шестмесечни рати, плащани от Офицерската взаимноспомогателна каса при Министерството на войната;

г) заемът се отпуска под гаранция на държавата, като договорът се приподписва от надлежно оторизиран представител на Офицерската взаимноспомогателна каса при Министерството на войната, представител на Българската земеделска и кооперативна банка и от главния директор на Главната дирекция на държавните и на гарантираните от държавата дългове като гарант.

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Трифон Трифонов (зв): (Чете)

Чл. 3. Необходимите средства за изплащане шестмесечните рати до окончателното ликвидирание на заема, се предвиждат задължително в бюджета на Офицерската взаимноспомогателна каса при Министерството на войната, начинаей от 1949 г.

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Трифон Трифонов (зв): (Чете)

Чл. 4. Освобождават се от всякакъв герб, данъци, такси, бери и др. всички книжа и сметки, свързани с откриването, упражняването и изплащането на заема.

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към следната точка, пета, от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за учредяване минно-индустриално предприятие „Химически заводи „Солоподем“.

Г-н министърът на електрификацията ще бъде представяван от г-на министъра на вътрешните работи.

Моля г-на докладчика да докладва законопроекта на второ четене.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

ЗАКОН

за учредяване минно-индустриално предприятие „Химически заводи „Солоподем“.

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„I. Наименование, предмет, седалище.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат подзаглавието, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

Чл. 1. Учредява се минно-индустриално предприятие под наименование „Химически заводи „Солоподем“, което има за цел минната и индустриална експлоатация на Провадийските солни концесии, досегашно притежание на „Солопроизводствен подем“ или съкратено „Солоподем“, а също и на концесии, които в бъдеще биха се придобили.

Деятелността на предприятието включва: разработване на камено-солните залежи, добиване на обикновена (готварска) сол по разни методи, производство на калцинирана сода, сода каустик, мелен оксихлорид, солна киселина, хлор и други производни химикали, за чието производство солта е необходима и първична основа.

Предприятието съставя отделна юридическа личност, със седалище в гр. Провадия.

В него участвуват при равни права и задължения: Районният кооперативен съюз „Общ подем“ в гр. Провадия, Държавните мини (Главната дирекция на природните богатства) и Българската земеделска и кооперативна банка в гр. София.

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

Чл. 2. Министерството на електрификацията, водите и природните богатства вписва служебно в надлежните регистри на името на новоучреденото предприятие собствеността и първото за експлоатация на концесиите: 1) „Бълдъркьойска солница“ от 400 хектара; 2) „Байнова солница“ от 587 хектара; 3) „Св. Георги победоносен“ от 600 хектара; 4) „Калтъкьойска солница“ от 287 хектара; 5) „Солена криза“ от 660 хектара; 6) „Безсолница“ от 551 хектара; 7) „Манастирска солница“ от 666 хектара и 8) Концесия за добиване сол чрез изпаряване на водата от солени извори в концесия „Св. Георги победоносен“, и от всички други солени извори, които биха се открили в района на горепосочените концесии.

Обязават се за погасяване всички права и привилегии, които трети лица в каквото и да било качество и на каквото и да било основание са придобили срещу Районния земеделски кооперативен синдикат „Общ подем“, респективно „Солоподем“, в гр. Провадия, при последователните прехвърляния на заетите периметри, по които са били отстъпени на казания синдикат восточените в този член солни концесии.

Считат се за недействителни всички задължения, които са били поети от който и да било от праводателите, посредствени и непосредствени, на Районния земеделски кооперативен синдикат „Общ подем“, в гр. Провадия, които са имали за причина обявените за погасени с настоящия член права и привилегии.

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„II. Средства.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат подзаглавието, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

Чл. 3. Новоучреденото предприятие „Химически заводи „Солоподем“ придобиват в собственост всички недвижими и движими имущества на досегашното предприятие „Солопроизводствен подем“, в гр. Провадия, към датата на влизането в сила на настоящия закон.

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

Чл. 4. Предприятието „Солопроизводствен подем“ се гласи за ликвидация, като неговите права и задължения се прехвърлят върху „Химически заводи Солоподем“.

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

Чл. 5. Капиталът на предприятието се определя на 162.000.000 (сто шестдесет и два милиона), лева напълно внесени поравно от участниците, а именно по 54.000.000 (петдесет и четири милиона) лева.

Частите на Районния кооперативен съюз „Общ подем“ и Държавните мини (Главна дирекция на природните богатства) са внесени при учредяването на предприятието, а Българската земеделска и кооперативна банка ще внесе своя дял от 54.000.000 (петдесет и четири милиона) лева в срок един месец, считан от деня на влизане на този закон в сила, от която дата тя става съучастник в предприятието.

Забележка. Вписаното в книгите на досегашното предприятие капиталово участие на Районния кооперативен съюз „Общ подем“ и Държавните мини (Главна дирекция на природните богатства) в размер на 10.617.049, или общо 21.234.098 лв., се увеличава на 54.000.000 лв. за всяка една от тях две формации, или общо 108.000.000 лв., за да бъде изравнено с действително внесенения и установен темен капитал в натура и пари. Разликата от 86.65.902 лв. се изразява като учредителни разности на предприятието, които се минават в актив и остават да бъдат погасени от редовните приходи на предприятието в един максимален срок от 20 години, съгласно последващите по предмета решения на управителния съвет.

Районният кооперативен съюз „Общ подем“ и Държавните мини Перник (Главна дирекция на природните богатства) ще отнесат така установеното увеличение на капитала им в предприятието към резервните си фондове. Това увеличение не се счита за печалба и не създава никакви данъчни задължения по който и да било закон.

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„III. Управление.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат подзаглавието, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

Чл. 6. Предприятието се управлява от общо събрание и управителен съвет, а се контролира от проверителен съвет.

Общото събрание на предприятието се образува от по 5 представители от управителния съвет на Районния кооперативен съюз „Общ подем“ в гр. Провадия, от административния съвет на Държавните мини (Дирекционния съвет на Главната дирекция на природните богатства) и от управителния съвет на Българската земеделска и кооперативна банка в гр. София. Трите съвета притежават в общото събрание по равно число (по 1/3) гласове. В общото събрание вземат участие по първо: директорът на Районния кооперативен съюз „Общ подем“ в гр. Провадия, главният секретар на Министерството на електрификацията, водите и природните богатства и съответният началник при управлението на Българската земеделска и кооперативна банка, или упълномощени от тях заместници, а с право на съвещателен глас — членовете на управителния съвет на „Химически заводи „Солоподем“, които не са по първо членове на общото събрание, главният директор на предприятието и един представител на профкомитета при предприятието.

Общото събрание се занимава със следните въпроси, които засягат интересите на предприятието: 1) приема отчета на управител-

ния съвет и доклада на проверителния такъв върху сметките, годишната равностметка, както и разпределението на загубите и печалбите в края на годината; 2) освобождава от отговорност членовете на управителния и проверителния съвети за делата в управлението на предприятието през изтеклата година; 3) посочва членове на проверителния и управителния съвети; 4) определя размера на заемите, които предприятието може да сключи; 5) разрешава организирането на нови предприятия и други почини на „Химически заводи „Солоподем“ с изключение на правото да извършва сделки и актове, които излизат вън от целта или нарушават предмета на предприятието, както те са определени в този закон; 6) определя щата на служителите и гласува бюджета; 7) дава пълномощия на управителния съвет; 8) решава даването под съд на членовете на управителния и проверителния съвети и избира пълномощници за водене на делата.

Общото събрание се свиква от управителния съвет и се председателства от министъра на електрификацията, водите и природните богатства.

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Чл. 7. Управителният съвет се състои от 7 члена, посочени от общото събрание по двама от всеки съучастник, а седмият член се назначава от Министерския съвет, по предложение на министъра на електрификацията, водите и природните богатства.

Управителният съвет избира от своя състав председател и един или двама подпредседатели за заместник или заместници. В зависимост от нуждата, той може да назначава дирекционен съвет, като определя състава и делегираните му права. Дирекционният съвет се председателства от главния директор.

Управителният съвет взема решение по всички въпроси във връзка с управлението на предприятието. Той не може да отчуждава и да ипотекира недвижимото имущество на предприятието, освен по решение на общото събрание.

Управителният съвет между другото определя:

1. Дневния ред на общото събрание; 2. Съставя годишния баланс и равностметката за разпределение на загубите и печалбите, както и годишния отчет за своята дейност; 3. Урежда доставките и другите предприятия, определя цените на произведенията на предприятието; 4. Назначава и уволнява членове на дирекционния съвет, главния директор и необходимите стопански, технически, административни и други ръководители на предприятието, правата и длъжностите на които се определят от специален правилник; 5. Приготвява нужните правилници и наредби за разните служби и предприятия; 6. Разрешава постройка на здания, фабрики, инсталации, покупка на машини, инвентар и други; 7. Разглежда и одобрява договорите и спогодбите, които има да се сключват с трети лица за сметка на предприятието, определя начина на пласмента на производството и разрешава рекламациите, представени към предприятието; 8. Приготвява за общото събрание проектобюджет.

Управителният съвет може да делегира на дирекционния съвет или на главния директор, ако не е съставен дирекционен съвет, правата си по точки 6 и 7, като определя обема и условията на тази делегация.

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Чл. 8. Мандатът на управителния съвет е тригодишен.

В случай на смърт или излизане, поради подаване на оставка или по реда на избрането или назначаването на някой от членовете на управителния съвет, на мястото на излезлия член се избира или назначава по предвидения в този закон ред нов член, чийто мандат изтича заедно с този на целия управителен съвет.

Управителният съвет на досегашното предприятие „Солопроизводствен подем“ управлява същото до един месец от влизането в сила на настоящия закон, в който срок следва да бъде назначен, по реда на чл. 7, нов управителен съвет.

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Чл. 9. Управителният съвет се събира на заседание по покана на председателя на управителния съвет или на главния директор всякога когато е нужно.

Заседанията му са закони, когато присъствуват поне четирима от членовете.

Решенията се вземат с болшинство на присъстващите.

При равенство на гласовете решава гласът на председателстващия заседанието.

Главният директор на предприятието, който е лице, назначено по избор от управителния съвет, присъствува на заседанията на съвета като докладчик.

Който от назначените членове на управителния съвет не е взел участие в заседанията на съвета в продължение на три месеца по ред без уважителни причини, се счита подал оставка.

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Чл. 10. Членовете на управителния съвет получават възнаграждение на заседание, пътни и дневни пари, определени в бюджета.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Чл. 11. Постоянен изпълнителен орган на управителния съвет е главният директор или дирекционният съвет, ако е съставен такъв. Главният директор, респективно дирекционният съвет, изпълнява решението на управителния съвет, ръководи текущите дела на предприятието по директивите на същия и упражнява правата, които управителният съвет му е делегирал в кръга на настоящия закон.

Главният директор, респективно дирекционният съвет, назначава и уволнява служителите, с изключение на ръководителите на отделните служби, които се назначават от управителния съвет.

Главният директор, респективно дирекционният съвет, определя размера на надниците и премията за свързан труд, приготвя и представя на управителния съвет за одобрение годишната равностметка и сметката „Загуби и печалби“, ръководи всички служби, служещи и работници, грижи се за благоустройството и хигиената на предприятието.

Главният директор, респективно дирекционният съвет, е отговорен за правилното отправление на службите и дейността на предприятието, както и за прилагането на решенията на общото събрание, на управителния съвет, на законите, правилниците и наредбите.

Пред трети лица, учреждения и съдебни места и власти предприятието се представява: а) от председателя на управителния съвет, съвместно с главния директор или с един член от дирекционния съвет, или б) от главния директор или неговия заместник с един член на дирекционния съвет.

При писмени актове предприятието се задължава чрез два подписа на две от казаните лица, положени под наименованието му.

Управителният съвет може да делегира право на подпис на други служители на предприятието, като в този случай в решението си определя ясно и точно обема на даденото овластяване, както и естеството му — единично или съвместно.

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Чл. 12. Всички решения на управителния и дирекционния съвети се вписват в протоколните книги, подписани от всички присъстващи членове и директори.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 12, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„IV. Сметководство, годишна равностметка, отчетност и надзор.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат подзаглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Чл. 13. Сметководството и деловодството на предприятието се водят съгласно търговския закон и закона за търговските книги.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 13, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Чл. 14. Годишното упражнение съпада с календарната година. В края на всяка година се приключват всички книги и се съставя годишната равностметка и сметката „Загуби и печалби.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Чл. 15. От годишните приходи се спадат разходите за управлението, възнаграждението, заплатите и надниците, лихвите и амортизациите на инвестициите — машини и инсталации, за погасяване учредителните разности, съгласно забележката на чл. 5 на този закон.

Чистата печалба на предприятието се разпределя, както следва:

- 20% за запасен фонд;
- 5% за фонд „културно-социални и здравни начинания за работниците при предприятието“;

- 10% за фонд „премиране на проявилите се постоянни и пременни работници и служители“, който се разходва по правилник, изработен от управителния съвет и по негово решение;
- 1% за възнаграждение на дирекционния съвет;

- остатъкът от чистата печалба, по решение на общото събрание, се разпределя така: до 50% за образуване „фонд за разширяване на предприятието“, а останалото се разпределя по равно между тримата съучастници.

Фондовете се намират в разпореждане на управителния съвет, който взема решение за употребяването им. Управителният съвет на предприятието изработва правилник за фонда по буква „б“.

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 15, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Чл. 16. Операциите, балансите, годишната равностметка и сметката „Загуби и печалби“ се проверяват редовно от проверителен съвет, състоящ се от трима души и с мандат три години.

Общото събрание посочва по едно лице, изходящо от всеки един от съучастниците в предприятието за член на проверителния съвет. Ако между тях няма заклет експерт-счетоводител, институтът за заклет експерт-счетоводители назначава един проверител — заклет експерт-счетоводител, в който случай членовете на проверителния съвет стават четирима.

В срок един месец от излизането на този закон, следва да бъдат назначени по установения ред лица за проверителен съвет.

Членовете на проверителния съвет са облечени с права на финансови инспектори; за констатиране нарушение на отчетността, те съставят актове на неиздължените лица, съгласно закона за финансовата инспекция и правилника за прилагането му, на които актове дава ход Българската земеделска и кооперативна банка, по реда на актовете за начет, съставени при ревизиите на кооперативните сдружения.

За своите проверки и констатации по тях, както и за заседанията си, проверителният съвет съставя протоколи, в края на годината — годишен доклад. Този доклад, заедно с доклада на управителния съвет, се представя от последния най-късно до първи април на всяка година на общото събрание за одобрение.

Членовете на проверителния съвет получават възнаграждение за заседанията, пътни и дневни, съобразно бюджета на предприятието.

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 16, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Чл. 17. Управителният съвет определя начина за извършване разходите, контролата върху тях и отчетността на приходите, по правилник, съставен от управителния съвет, одобрен от Министерството на електрификацията, водите и природните богатства.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 17, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Чл. 18. Редовният бюджет на предприятието трябва да бъде изготвен преди изтичането на предшестващото бюджетно упражнение.

Бюджетът се одобрява от общото събрание.

Бюджетните предвиждания и общите му разпореждания са задължителни, както за управителния съвет, така и за всички служители и работници. Бюджетът има действие от началото на годината, за която се отнася, независимо от датата на утвърждаването му.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 18, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Чл. 19. При поемане на управлението, първият управителен съвет съставя, чрез свои делегати, един встъпителен баланс на предприятието.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 19, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Особени и преходни разпореждания.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат подзаглавието, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Чл. 20. Предприятието се освобождава от действието на закона за бюджета, отчетността и предприятията.

То се освобождава също от всички данъци и мита, както и от таксите, митата, берните и другите публично-правни плащания и тежести, от които са освободени държавните минни предприятия.

По отношение закона за гербовия налог, предприятието се счита за държавно предприятие.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 20, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Чл. 21. Законът за държавните служители се прилага и по отношение на служителите и работниците на предприятието, доколкото не противоречи на настоящия закон, като по отношение на заплатите и надниците важи надничният блок за индустриалните предприятия.

Платните служители и работници са членове на пенсионния фонд за изслужено време и инвалидност на служителите и работниците при държавните минни.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 21, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Чл. 22. Предприятието „Химически заводи „Солоподем“ се снабдява с актове за собственост върху недвижимите имоти, предадени му с настоящия закон, служебно от съответния нотариус, като се освобождава от всякакви държавни, общински и други такси, берни, герб, нотариални и други мита и пр.

По искане на предприятието могат да бъдат отчуждени в негова полза недвижими имоти по процедурата за отчуждаване имоти в полза на държавните минни.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 22, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Асен Христов (з): (Чете)

„Чл. 23. Отменява се законът за учредяване на предприятия за експлоатация на Провадийските солни концесии („Държавен вестник, брой 39, от 20 февруари 1943 г.).“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 23, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Понеже комисията не е готова с докладите си по точки 6 и 7, от дневния ред, минаваме на последната точка, осма, от дневния ред.

Второ четене на законопроекта за учредяване Български синдикат за производство на изкуствени торове и други химически произведения.

Докладчик е народният представител д-р Димитър Хаджиев. Г-н министърът на индустрията и занаятите ще бъде представен от г-на министъра на вътрешните работи.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

„ЗАКОН

за учредяване Български синдикат за производство на изкуствени торове и други химически произведения.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат заглавието, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

„I. Учредяване и цел.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат подзаглавието, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

„Чл. 1. Учредява се „Български синдикат за производство на изкуствени торове и други химикали“ със седалище София.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 1, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

„Чл. 2. Целта на синдиката е производство на изкуствени азотни, фосфорни и калиеви торове и разни други химикали.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

„II. Членове.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат подзаглавието, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

„Чл. 3. Участници — основатели на синдиката са:

Държавата с дялов капитал	600.000.000 лв.
Гл. дирекция на прир. богатства с	300.000.000 „
Общият съюз на популярните банки с	150.000.000 „
Общият съюз на бълг. земед. кооперации с	200.000.000 „
Бълг. земеделско кооп. д-во с	100.000.000 „
Обединена кооп. централа „Напред“ с	30.000.000 „
Съюзът на тютюновите кооперации с	10.000.000 „
Лозаро-винарска кооп. централа с	10.000.000 „
Кооп. захарни ф-ки о. о. д-во с	30.000.000 „
Производ. кооп. „Българска захар“ с	20.000.000 „

Държавата и Гл. дирекция на природните богатства внасят своя дял в течение на три бюджетни години.

Управителният съвет на синдиката определя времето и начина на вноските-дялове на отделните участници-основатели.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): Създава се нов чл. 4: (Чете)

„Чл. 4. В синдиката могат да се привличат като спомагателни участници: общините, кооперативните организации и други юридически и физически лица български поданици.

Правата на тези спомагателни участници ще бъдат оточени и правилника по приложението на настоящия закон.

Колективните участници записват и внасят най-малко 100.000 лв., индивидуалните участници — най-малко 10.000 лв.“

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат новия чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): Чл. 4 става чл. 5. (Чете)

„Чл. 5. Участниците-основатели могат да напускат синдиката

след изтичане на 5 години, от започване производството на изкуствените торове. При напускането капиталовото им участие се изкупува от държавата по номинална стойност. Останалите спомагателни участници могат да напускат синдиката една година след започване производството на торове след 6-месечно писмено предизвестие, а капиталовото им участие се заплаща по номинална стойност 6 месеца след края на календарната година, през която е поискано излизането."

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): Чл. 5 става чл. 6. (Чете)
"Чл. 6. На участниците-основатели държавата изплаща за своя сметка 5% годишна лихва на внесените от тях дялове, ако не получават никакви дивиденди. Ако същите получават дивиденди, държавата им гарантира и изплаща разликата до 5% годишно върху внесените дялове, и то за срок, предвиден в чл. 5 от настоящия закон."

Останалите спомагателни участници получават същата лихва, изплащана от държавата до деня, в който започва производството на торове, а след това изплащана от синдиката."

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

"III. Средства."

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат подзаглавие, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): Чл. 6 става чл. 7. (Чете)
"Чл. 7. Средствата синдикатът набира от:

- а) дялов капитал;
- б) субсидии;
- в) заеми, които могат да бъдат и облигации;
- г) фондове и др."

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 7, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): Чл. 7 става чл. 8. (Чете)
"Чл. 8. Българската земеделска и кооперативна банка, Банка "Български кредит" и Държавният застрахователен институт отпускат заеми на синдиката под гаранция на държавата по най-ниския лихвен процент, определен по тарифите им за заеми на кооперативни сдружения."

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 8, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

"IV. Управление."

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат подзаглавие, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): Чл. 8 става чл. 9. (Чете)
"Чл. 9. Синдикатът е юридическа личност и има следните управителни и контролни органи:

1. Управителен съвет.
2. Проверителен съвет.
3. Дирекционен съвет."

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 9, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

"Управителен съвет."

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат подзаглавие, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)
"Чл. 10. Управителният съвет се състои от 11 души, както следва:

- а) 4 представители на държавата, а именно: по един от: Министерството на финансите, Министерството на индустрията и занаятите, Министерството на електрификацията, водите и природните богатства и Министерството на земеделието и държавните имоти;
- б) По един представител на: Главната дирекция на природните богатства, Общия съюз на поп. банки, Общия съюз на българските земеделски кооперации, Бълг. зем. кооп. д-во и двама посочени от другите участници основатели;
- в) Главният директор на синдиката участва в управителния съвет по право.

Управителният съвет се утвърждава от Министерския съвет. Мандатът на членовете на управителния съвет е двегодишен."

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 10, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

"Чл. 11. Управителният съвет избира измежду членовете си председател и подпредседател."

Управителният съвет се събира най-малко 4 пъти в годината по определен от Дирекционния съвет дневен ред."

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 11, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

"Чл. 12. Управителният съвет:

- а) гласува и одобрява бюджета на синдиката;
- б) одобрява изработените от Дирекционния съвет експлоатационни планове и строителни таблици;
- в) представлява на Министерския съвет лице за главен директор, а също назначава и уволнява директорите по представление на главния директор;
- г) изработва правилниците по приложението на настоящия закон най-късно в 3-месечен срок след публикацията на настоящия закон и ги представя за одобрение от Министерския съвет;
- д) одобрява договорите, които синдикатът сключва с трети лица на стойност до 10.000.000 лв.;
- е) одобрява отчета на дирекционния съвет;
- ж) управителният съвет може да прехвърля част от правата си на Дирекционния съвет."

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 12, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

"Дирекционен съвет."

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат подзаглавие, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

"Чл. 13. Дирекционният съвет се състои от главния директор, който се назначава от Министерския съвет по представление на управителния съвет, директорите на синдиката и член-представител на управителния съвет, избран от средата му.

Дирекционният съвет има всичката компетенция, извън тази на управителния съвет, по ръководството на всички работи на синдиката.

Главният директор председателства заседанията на Дирекционния съвет.

Дирекционният съвет изготвя производствения финансов план и бюджета и отчета на синдиката и ги внася за одобрение от управителния съвет. Дирекционният съвет назначава и уволнява административно-техническия персонал на синдиката."

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 13, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

"Проверителен съвет."

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат подзаглавие, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): Чл. 14 получава следната нова редакция: (Чете)

"Чл. 14. Проверителният съвет се състои от трима души, от които: един представител на Министерството на финансите, един представител на Главната дирекция на природните богатства и един представител от Института на заклетите експерт-счетоводители.

Проверителният съвет се утвърждава от Министерския съвет. Проверителният съвет извършва най-малко два пъти в годината касова и материална проверка на синдиката.

Мандатът на проверителния съвет е двегодишен."

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат новия текст на чл. 14, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

"V. Представителство."

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат подзаглавие, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

"Чл. 15. Синдикатът се представлява, задължава и подписва от главния директор или неговия заместник, заедно със съответния директор.

Управителният съвет може да упълномощи и други лица, да подписват синдиката."

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат чл. 15, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

"VI. Привилегии"

Председателстващ Кирил Христов: Които приемат подзаглавие, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

"Чл. 16. Постановленията на закона за бюджета, отчетността и производствения и правилникът за приложението му и законът за дължностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните

служители не са задължителни за синдиката за производство на изкуствени торове и химически произведения.

Извършването и оправдаването на разходите ще става по специален правилник, одобрен от Министерския съвет.

Освобождават се от гербов налог всички книжа и документи във връзка със строежа на предприятията на синдиката.

Освобождават се от вносни мита, данъци, такси, берии, гербов налог и др. по всички закони вносимите от чужбина инсталации, машини, материали и др., необходими за строежа и експлоатацията на предприятията на синдиката.

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат чл. 16, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

„Чл. 17. По искане на синдиката могат да бъдат отчуждавани в негова полза частни и общински недвижими имоти. Синдикатът получава по предпочитание материали от държавни стопанства, минни предприятия и кариери срещу заплащане по тарифни цени.“

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат чл. 17, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

„Чл. 18. Синдикатът ще заплаща навлата по БДЖ и водните съобщения по най-ниската унифицирана и благоприятствуваща тарифа.“

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат чл. 18, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

„VII. Разпределение на чистата печалба.“

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат заглавие, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

„Чл. 19. Чистата печалба се разпределя:

40% за фонд нови строителства и разширяване на предприятията.

10% за „Запасен капитал“.

10% за фонд „Премииране участниците в производството“.

Остатъкът за дивидент на дяловия капитал, който дивидент не може да бъде повече от 10% върху стойността на дяловете.

Останалата неразделена чиста печалба се отнася към фонд „Рационализация и изобретения в областта на производствената дейност на синдиката“.

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат чл. 19, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): (Чете)

„VIII. Общи разпоредби.“

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат подзаглавие по цени и условия, определени от синдиката. Спомогателните

Подпредседател: КИРИЛ ХРИСТОВ

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): Създава се нов чл. 20 (Чете)

„Чл. 20. Произведенията на синдиката се продават с посредничеството на кооперативните участници-основатели, които ги продават по цени и условия, определени от синдиката. Спомогателните участници имат право на предпочитание при снабдяването с произведенията на синдиката.“

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат новия член 20, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): Чл. 20 става чл. 21. (Чете)

„Чл. 21. Дяловете на участниците-основатели не могат да бъдат претостъпени.“

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат чл. 21, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): Чл. 21 става чл. 22. (Чете)

„Чл. 22. Средствата на синдиката се влагат по лихвени текущи сметки в държавни банки или банки, в които държавата участва със собствени капитални.“

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат чл. 22, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): Чл. 22 става чл. 23. (Чете)

„Чл. 23. Щатните служители при синдиката имат правата и задълженията на държавните служители.“

Председателстващ Кирил Христов: Който приемат чл. 23, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик д-р Димитър Хаджиев (к): Чл. 23 се заличава.

Председателстващ Кирил Христов: С приемане на тази точка дневният ред е изчерпан. Моля г-да народните представители да се съгласят, следното заседание да се състои утре, неделя, в 9 ч. със следния дневен ред:

Второ четене на законопроектите:

1. За изменение и допълнение на закона за реда, по който ще се произведе допитването до народа и избирането на народни представители за Велико народно събрание.

2. За изменение и допълнение на наредбата-закон за избиране на народни представители за обикновено Народно събрание.

3. За възстановяване жилищни и стопански сгради на лицата, имотите на които се отчуждават за направа, разширение или преустройство на ж. п. линии и гари, съоръжения и др.

4. За оформяване правата на лица, построили етажи или части от етажи върху чужди имоти.

Който приемат този дневен ред за утрешното заседание, моля да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Закривам заседанието.

(Закрито в 18 ч. 2 м.)

Секретари: ЕФРЕМ МИТЕВ
ТРИФОН ТРИФОНОВ

За началник на Стенографското отделение: ТОДОР АНГЕЛИЕВ